

Tartalomjegyzék

Előszó	5
1. Bevezetés	7
2. Földrajzi, tájtörténeti, tájhasználati bevezető	7
3. Névetimológia	9
4. Megtelepedés Kecskemét térségében a magyar honfoglalás előtt	10
5. A város történeti helyrajza a középkor végéig	11
5.1 Korai települési rendszer a mai város területén	11
5.2 A várossá válás folyamata	12
5.3 A város a késő középkorban	14
6. Kecskemét a török korban (16–17. század)	14
6.1 A város helyzete a török korban	14
6.2 A város népessége	16
6.3 A török kori város	17
7. A város kora újkori helyrajza	19
7.1 A városkép változásai	19
7.2 A város temetői	23
7.3 A város alaprajzi fejlődése az I. katonai felmérésig	24
8. A város belterülete a „tűzvészek korától” a vasút megjelenéséig	26
8.1 A belterület első térképi ábrázolása	26
8.2 Az 1819. évi tűzvész és a károk felmérése, a városrendezés kezdete	26
8.3 A tervezett város: a külvárosok kiépülése	27
8.4 A Délló-tó lecsapolása	28
8.5 A kézműipar térbeli elkülönülése	29
8.6 Nagyobb építkezések a településen	30
8.7 A reprezentált város: Kecskemét első látképei	31
9. A város belterülete a vasút korában	32
9.1 A vasút és a gabonakonjunktúra hatása	32
9.2 A városkép átalakításának kezdete	33
9.3 Kataszteri felmérés, építési szabályrendelet, városrendezési terv	35
9.4 A főtér kialakítása, a piacok elhelyezése	35
9.5 Növekvő város: gyárak és laktanyák	36
9.6 Földi tünemény	37
9.7 Gazdaság szerkezeti átalakulás, társadalmi térhasználat a két világháború között	39
9.8 Az épített város arculatának változása	40
9.9 A modern kori Kecskemét térszerkezeti modellje	42
10. A modern város	43
10.1 A város közlekedési hálózatának átalakulása	43
10.2 Változások a történeti városközpontban	45
10.3 Egyházi épületek és intézmények	46
10.4 A lakóövezetek kibővülése	46
10.5 Oktatás, művelődés, sport	48
10.6 Az egészségügyi ellátórendszer	49
10.7 Honvédségi fejlesztések	50
10.8 Gazdaság, kereskedelem, szolgáltatás a II. világháború utáni időszakban	50
11. Kecskemét külterülete	53
11.1 A város határa a késő középkorban	53
11.2 A város külterülete és pusztái a 16–17. században	54
11.3 A bérleti viszonyok alakulása	56
11.4 Határhasználat a 18. században	57
11.5 Mezei kertből tanya	58
11.6 A tanyák elterjedése	59
11.7 Város–tanya kapcsolat a 20. század első felében	60
11.8 A város külterülete 1945 után	61
Történeti topográfiai adattár 1945-ig	68
1 Név	68
2 Jogállás	69
3 Birtokviszonyok	69
4 Határok	69
5 Közigazgatási besorolás	70
6 Közigazgatási beosztás	70
7 Népesség	70
8 Utcák	70
9 Egyházi intézmények	73
10 Temetők	75
11 Út menti keresztek, szobrok, emlékművek	77
12 Védelem	77
13 Igazgatási épületek	80
14 Kereskedelem	81
15 Kézművesség	81
16 Szolgáltatás és szórakozás	83
17 Egészségügy	86
18 Oktatás	87
20 Közművek, vízvezetékek, kutak	89
21 Közlekedés	89
22 Természeti képződmények	90
23 Majorságok, kertek	91
24 Bányászat	92
25 Halastavak, halászhelyek	92
26 Malmok	93
Bibliográfia	94

Table of Contents

Introduction	5
1. Introduction	7
2. Introduction to the geography, landscape history and land use of the town	7
3. Etymology of the town's name	9
4. Settlement in the area of Kecskemét before the Hungarian Conquest	10
5. The historical topography of the town to the end of the Middle Ages	11
5.1 Early settlement in the territory of the town	11
5.2 The process of urbanization	12
5.3 The town in the late Middle Ages	13
6. Kecskemét in the Ottoman period (16th–17th centuries)	14
6.1 The situation of the town in the Ottoman period	14
6.2 The population of the town	16
6.3 The town in the Ottoman period	17
7. The town's early modern topography	19
7.1 Changes to the townscape	19
7.2 The cemeteries of the town	23
7.3 The topographical development of the town to the First Military Survey	24
8. The inner town from the "Age of Fires" to the period of railway construction	26
8.1 The first cartographic representation of the town	26
8.2 The 1819 fire and damage assessment, the beginning of urban planning	26
8.3 The planned town: construction of the suburbs	27
8.4 The drainage of Lake Délló	28
8.5 The spatial separation of handicrafts	29
8.6 Major construction activities in the settlement	29
8.7 The represented town: the first views of Kecskemét	30
9. The inner area of the town in the period of railway constructions	32
9.1 The effect of the railway and the cereal boom	32
9.2 The beginning of the transformation of the townscape	33
9.3 Cadastral survey, construction regulation and urban development plan	35
9.4 The construction of the main square, the location of the markets	35
9.5 The expanding town: factories and barracks	36
9.6 Earthly apparition	37
9.7 The transformation of economic structure and social use of space in the interwar period	38
9.8 Transformation of the architecture of the town	40
9.9 The spatial structure of modern Kecskemét	41
10. The modern town	43
10.1 The transformation of the town's transport network	43
10.2 Changes to the historic town centre	45
10.3 Ecclesiastical buildings and institutes	46
10.4 The expansion of residential areas	47
10.5 Education, culture, sports	48
10.6 The health care system	49
10.7 Military developments	50
10.8 Economy, commerce and service after World War II	51
11. The outskirts of Kecskemét	53
11.1 The outskirts of the town in the late Middle Ages	53
11.2 The outskirts and puszta lands of the town in the sixteenth and seventeenth centuries	54
11.3 The history of the leasing system	56
11.4 Land use in the eighteenth century	57
11.5 From field gardens to farmsteads	58
11.6 The spread of farmsteads	59
11.7 The relationship of the town and its farmsteads in the first half of the twentieth century	60
11.8 The town's outskirts after 1945	61
Historical-topographical Gazetteer to 1945	68
1 Name	68
2 Legal status	69
3 Proprietorial status	69
4 Municipal boundaries	69
5 Administrative location	70
6 Administrative divisions	70
7 Population	70
8 Streets	70
9 Ecclesiastical institutions	73
10 Cemeteries	75
11 Roadside crosses, statues, public memorials	77
12 Defence	77
13 Administration	80
14 Trade	81
15 Crafts	81
16 Services and entertainment	83
17 Health	86
18 Education	87
20 Public utilities, water pumps, wells	89
21 Traffic	89
22 Natural features	90
23 Manors, gardens	91
24 Mining	92
25 Fishponds, fishing places	92
26 Mills	93
Bibliography	94

Térképtáblák

A. Általános térképek

- A.1.1 Kecskemét. Az 1869-ben elkészült kataszteri felmérés alapján szerkesztett térkép, 1:2500
- A.2.1 Kecskemét város és környéke az I. katonai felmérésen, 1:50 000
- A.2.2 Kecskemét város és környéke a II. katonai felmérésen, 1:50 000
- A.3.1 Kecskemét topográfiai fejlődése 1. Kecskemét a késő középkorban, 1:10 000
- A.3.2 Kecskemét topográfiai fejlődése 2. Kecskemét a 17. század végén, 1:10 000
- A.3.3 Kecskemét topográfiai fejlődése 3. Kecskemét a 18. század végén, 1:10 000
- A.4.1 Kecskemét Törv. Hat. Város térképe, 1905, 1:10 000
- A.4.2 Kecskemét törvényhatósági jogú város átnézeti térképe, 1933, 1:10 000
- A.5.1 Kecskemét város topográfiai térképe, 2002, 1:10 000
- A.5.2 Kecskemét város légi felvételen, 2002

B. Tematikus térképek

- B.1.1 A kecskeméti gyümölcskereskedők gazdasági-társadalmi térhasználata, 1922–1938
- B.1.2 A kecskeméti keresők és az elit foglalkozásonkénti szociotopográfiája kerületi bontásban, 1930
- B.1.3 Az elit szociotopográfiája foglalkozási csoportonként, 1935
- B.1.4 Kecskemét külterülete (A) és félnapos körzete (B) az 1930-as években

C. Térképek és látképek reprodukciói

- C.1.1 Kecskemét látképe egy vándorlókönyvön, 1816
- C.1.2 Kecskemét látképe a molnár cég 1843-ban kiadott szabadítólevelén
- C.1.3 Kecskemét látképe a takácscég-levélen, 1840
- C.1.4 Kecskemét látképe 1843-ban kiadott tímár céglevélen
- C.2.1 Kecskemét város a 18. század elején
- C.2.2 Kecskemét régi térképe, 1923
- C.3.1 Kecskemét 1740 körül készített felmérése
- C.3.2 Kecskemét 3. tizedének felmérése, 1790 körül
- C.3.3 Az 1819. április 2-i tűzvész pusztítása Kecskeméten
- C.4.1 Planum hoc fine regulationis nundiarum in Privilegiato Oppido Ketskemét, 1792
- C.4.2 Vásárállást ábrázoló térkép, 1800 körül
- C.4.3 A Csongrádi és Mezei kapuk környéke 1800 körül
- C.4.4 Vásárállás, Serház, Kecskéházi fogadó és -kápolna felmérése, 1806
- C.5.1 Kecskemét város közlegelői, 1841 körül
- C.6.1 Kecskemét Város kebelében létező szárazmalmok, 1857
- C.6.2 Kecskemét kövezeti vázlata, 1860
- C.7.1 Kecskemét szabad királyi városa, 1879
- C.7.2 Kecskemét szabad királyi város területének átnézeti térképe, 1885
- C.8.1 Kecskemét törvényhatósági jogú város külső területének térképe, 1919
- C.8.2 Kecskemét törvényhatósági jogú város térképe, 1948
- C.9.1 Kecskemét várostérkép, 1979
- C.9.2 Kecskemét várostérkép, 2015

Plates (Maps and views)

A General maps

- A.1.1 Kecskemét. Map drawn after the cadastral map of 1869, 1:2500
- A.2.1 Kecskemét and its surroundings, First Military Survey, 1:50 000
- A.2.2 Kecskemét and its surroundings, Second Military Survey, 1:50 000
- A.3.1 Topographical development of Kecskemét 1: Kecskemét in the late Middle Ages, 1:10 000
- A.3.2 Topographical development of Kecskemét 2: Kecskemét in the late 17th century, 1:10 000
- A.3.3 Topographical development of Kecskemét 3: Kecskemét in the late 18th century, 1:10 000
- A.4.1 Map of the town of Kecskemét with municipal rights, 1905, 1:10 000
- A.4.2 Overview map of the town of Kecskemét with municipal rights, 1933, 1:10 000
- A.5.1 Topographical map of Kecskemét, 2002, 1:10 000
- A.5.2 Aerial photograph of Kecskemét, 2002

B Plates of thematic maps

- B.1.1 The socio-economic use of space by fruit merchants at Kecskemét, 1922–1938
- B.1.2 The occupational socio-topography of wage earners and the elite at Kecskemét by districts, 1930
- B.1.3 The occupational socio-topography of the elite, 1935
- B.1.4 The outskirts of Kecskemét (A), and its region within a distance of a half-day's walk (B) in the 1930s

C Reproductions of maps and views

- C.1.1 View of Kecskemét on a journeyman's book, 1816
- C.1.2 View of Kecskemét on the liberty letter of the millers' guild issued in 1843
- C.1.3 View of Kecskemét on the charter of the weavers' guild, 1840
- C.1.4 View of Kecskemét on the charter of the carriers' guild issued in 1843
- C.2.1 Kecskemét in the early 18th century
- C.2.2 Old map of Kecskemét, 1923
- C.3.1 Survey of Kecskemét, around 1740
- C.3.2 Survey of the third tenth of Kecskemét, around 1790
- C.3.3 Destruction at Kecskemét caused by the fire on 2 April 1819
- C.4.1 Planum hoc fine regulationis nundiarum in Privilegiato Oppido Ketskemét instituendo, elaboratum est, 1792
- C.4.2 Map of the Vásárállás ('Fairground'), around 1800
- C.4.3 The surroundings of Csongrádi and Mezei Gates, around 1800
- C.4.4 The survey of Vásárállás ('Fairground'), Serház ('Beerhouse'), Kecskéházi Inn, 1806
- C.5.1 Public pastures of Kecskemét, around 1841
- C.6.1 Dry mills in Kecskemét, 1857
- C.6.2 Outline of pavements in Kecskemét, 1860
- C.7.1 Kecskemét free royal town, 1879
- C.7.2 Overview map of Kecskemét free royal town, 1885
- C.8.1 Map of the outskirts of Kecskemét town with municipal rights, 1919
- C.8.2 Map of Kecskemét town with municipal rights, 1948
- C.9.1 Town map of Kecskemét, 1979
- C.9.2 Town map of Kecskemét, 2015